

торическото (световно и разноконтинентално) пространство. Те обаче не са предложили в необходимото качество и количество онези условия и предполагаеми (утопично фиксирани) реалности, които да задоволят незадоволимата и вековечно жадна и гладна ромска душа.

И в този аспект славянското пространство е било привлекателната, ситуативно и конкретно исторически погледната „обетованата земя“, която повече от други е обещавала и давала.

Средновековните религиозно-морални системи, битували в пространството на народната култура на славянството, са импонирали на ромите със своето отношение към проблема за движението във времето и пространството, за неговите религиозно-нравствени интерпретации и резонанси върху житейската философия и социално-историческата идентификация на социалния субект. Защото „в съответствие с тези представи средновековният човек разглежда и географското пътешествие като преместване „по картата“ на религиозно-моралните системи: едни или други страни се възприемат като еретически, погански или свети. Обществените идеали, както и всички обществени системи, които е можело да си представи съзнанието от онова време, се смятат за реализирани в някакво географски определено място... всяко пътешествие придобива характер на поклонничество... с това е свързано особеното отношение към пътешественика и пътешествието: дългото пътешествие увеличава светостта на човека. Същевременно стремежът към святост предполага необходимостта от отказване от уседнал живот и тръгване на път. Скъсването с греха се разглежда като **заминаване**, пространствено преместване“¹⁹.

Следователно колоритът, съдържанието и особеностите на средновековните ценностно-нормативни еталони в пределите на народната култура на славянството обективно са давали, фигуративно казано, определен оправдателен мотив, специфична конкретно историческа и социално-аксиално инкрустирана „индулгенция“ при възприемането на пространствената мобилност, неуседналост и непостоянство на ромите. Нещо повече, те са я репрезентирали в пречупения образ на ромското самосъзнание като своеобразно потвърждение, инжектиране, допингиране на ценностно-нормативно префе-